ג: הכל שוחטין פרק ראשון חולין

בודק סכין ונותן לו. ולא חיישינן שמא יסתה וידרוס דלא שכיח היתירא ואכיל איסורא ואפילו לא יאכל ממנה דמיים אלפי עור לא תתן מכשול אפי׳ אין אחר עומד על גביו ולא יוצא ונכנס אכל כותי יש לו דין אחר דאי ישראל יוצא ונכנס לא בעי בדיקת סכין דמרתת דלא מצינו בשום מקום גבי כותי שיהא צריך בדיקת סכין ואי אין ישראל יוצא ונכנס אפי׳ בדק סכין לא מהני דחיישינן שמא סתה וסמא דרס דלא חיים אלפי עור לא תתן מכשול ותימה דאמאי לא מהני נמי במומר יוצא ונכנס כמו בכותי דקאמר בסמוך אי דליתא לסכין כי אחרים רואין אותו מאי הוי וי״ל דישראל מומר לא מירתת דאין סבור שיבדקו הסכין אחריו לפי שהוא ממזיק עצמו כישראל לכל דבריו ואין להקשות דאמאי צריך לכתחלה לבדוק הסכין במומר ולהיות יוצא ונכנס גבי כותי יימתו לשחוט לכתחלה ואמרי כן יבדוק הסכין או לכותי יתן מים בשר וי״ל דחיישינן דלמא משתלי ואכיל כמו שפירש ר״ת שבת תרס שוטה וקטן דאין מוסרים להן חולין לכתחלה: **ואם** שחט בודקין אותו. ואע״ג דאיכא גרייתא לקמן (דף יב.) [a]דסבר דרוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן גבי מצא תרנגולת שחוטה הא מייתי תנאי בתר הכי אע״ג דהסתם דמי לה: **דליתיה** קמן דלבדקיה. תימה דמשמע הא אימא קמן ולא ידע אין שחיטתו כשרה אע״ג דאחרים רואין אותו דשחט שפיר ולקמן בפירקין (דף יב.) גבי הא דאמר רב נחמן לאה אחד שנחט אם ראהו מתחלה ועד סוף מותר לאכול משחיטתו ואם לאו אסור פריך אי דידע דלא גמיר פשיטא [b]: **אע״פ** שאין מומחין. פירוש דלא ידעינן אי גמיר אי לא גמיר דאי ידעינן ביה דלא גמיר אפי׳ בדיעבד שחיטתו פסולה כדאמר רב יהודה לקמן (דף ט.) כל טבח שאינו יודע הלכות שחיטה כו׳:

חולין שנעשו על טהרת קדש לאו בקדש דמו. האי טעמא הוה מצי למימר נמי לגיסנא קמא: **רוב** מצויין **אצל** שחיטה מומחין הן. ושוחטין אף לכתחלה אבל אין לפרש דדיעבד הוא דהוא שחיטתו כשרה אע״פ שאין אחרים רואין אותו ולא מצי לאוקומי מתניתין בהכי משום דקשיא [c]לן וכולן דהא לאביי ורבא ורב אשי לא שחיט לא מיתוקמ נמי וכולן אלא אחרים **קסבר** כותים גרי אריות הן. ושחיטתן פסולה כמו של עובדי כוכבים [d]מוכחת מה שאתה זוכה אתה אוכל כלומר אותו שהוא בר זביחה לאפוקי עובד כוכבים ואוכל נבלות והטרפות ואע״ג דאמר בסוף פ״ב דיבמות (דף כד:) אחד גרי אריות ואחד גרי תלומות כולם גרים גמורים היינו כשמתגייר לגמרי מפחד אריות אבל כותיים לא נתגיירו לגמרי כדכתיב נמלכים (ב״ מ) את ה׳ היו יראים ואת אלהיהם היו עובדים ומאן דאמר גרי אמת הן קסבר דשוב נתגיירו לגמרי:

מאי טעמא לא אמר כשמעתיה. תימה דהא קתני במתניתין תרי הכל שוחטין ומפרש רבא לקמן (דף ח.) תדא לאתויי כותי וחדא לאתויי ישראל מומר אלמא מוקי חדא כשמעתיה וי״ל דהכי פירין דקמייתא מיבעי ליה לאוקומי כשמעתיה:

דקוריא

נמצאת סכינו יפה מוכר. והיינו דיעבד דמתניתין: **חוץ מחש״ו דאפילו.** נמצאת סכינו יפה לא דאיכא קלקולא אחריתא שהייה דרסה תלויה דלא ידעי לאזדהורי בהו. ודוקא אוכל לתיאבון אבל להכעיס אפילו נמצאת סכינו יפה לא דמועד לנבל בכוונה בידים: **שוחט לכתחלה.** אפילו בלא אחרים רואין אותו: **ליבדקיה הספא.** למה לי אחרים רואין: **מאי הוי.** הא לא בדקו הסכין: **מומחין.** ויודעין [e] הלכות שחיטה: **ואע״פ שאין מוחזקין.** שלא שחטו לפנינו ג׳ פעמים לראות אם יש בהם כח שאינו מתעלפין בשחיטה שיצאו לידי שהייה או אין יודעין לאמן את ידיהם לכך: **כד״פ.** דתשיבי מומחין: **שיודעין בו.** אלו המוסרים לו בהמה לשחוט מכירין בו ובדקוהו שיודע הלכות שחיטה: **דאפי׳ דיעבד.** ויודעין הלכות שחיטה לא דתמיד הם מוחזקים לקלקל שאין בהן דעת: **מוחזקים.** שראינו ששחטו כמה פעמים יפה ולא קלקלו: **ואע״פ שאין מומחין.** דלא ידעינן בהו שיודעים לומר הלכות שחיטה אם לא: **נתעלף.** לשון עייפות ותלישות הלב שאין יכול לראות מכת חרב וסכין אפילו בבהמה כמו תתעלפנה הבתולות (עמוס ח): אביי ורבא ורב אשי לא מצו לתרוצי לעיל וכולן דמתניתין: **אדרבה הפס עיקר.** ולא מיבעי ליה למתנייה הכא: ודקאמר **אידי דפגע בו:** **לאו בקדש דמו.** ואין מייב ליהר בהו ופסיטא דשוחטין עמאים לכתחלה: **מומחין הן.** הלכך לא בעי למיבדקיה: **כי קושייה.** לתוספיה מהמנית עובד כוכבים ותלמוד: **ואביי לא אמר ברכא.** דליף מהשומר את החטת דיולא ונכנס לכתחלה: **הפס לא נגע.** הוא עובד כוכבים ביין בשעה שהוא פורש ממנו: **הכא.** בהמה זו ביד הכותי נתונה בהרף עין שוהה או דורס הלכך לא סמכינן איולא ונכנס: **לא סבירא ליה הא דרבא.** דאמר דיהא ישראל מומר [f] שוחט לכתחלה בבדיקת סכין: **אלא רבא.** כיון דאמר ישראל מומר מותר לכתחלה בבדיקת סכין: **אמאי לא אמר כשמעתיה.** אמאי לא תוקמיה מתניתין בישראל מומר ולכתחלה דקתני בבדק סכין ודיעבד דקתני בשלא בדק כדאוקמה רב אשי בתר שמעתיה דרבא: **לדבריו דאביי.** דלא ס״ל הא דרבא ותוקמה בכותי ותוקי לכתחלה בישראל עומד על גביו ותוקי דיעבד ביולא ונכנס ואמר ליה רבא לדידך דלא סבירא לך במומר ומוקמת ליה הכי אפילו ביולא ונכנס מצית לאוקומי לכתחלה ודיעבד תוקי בבא ומצאו ששחט: **מוסר** [g]. לכתחלה:

דקוריא

מסורת הש״ס

[a] [כס״ת: משומר], [b] [נדה עא:], [c] (לקמן יב.), [d] (קדושין עה: ב״ק לח: פנהדרין פה: מה: ט: וע״ע יבמות כד:), [e] כס״ת: יודעין, [f] כס״ת: משומר, וכן להלן, [g] כס״ת: מוסרת, [h] [ופירש״י לקמן פשיטא דדאה מוסר ולא דאה אסור ע״ש רש״בן], [i] (לקמן יב.).

שיטה מקובצת

[a] דסברא דרוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן: [b] משום דקשיא להו וכולן:

רבינו גרשום

הכל מומחין שוחטין שיודעין הלכות שחיטה אע״פ שאין מוחזקין שאין בקיאין עדיין: דליתיה קמן דלבדקיה. כלומר לפיכך אם אחרים רואין אותן שוחטין שיאמרו דשפיר שחטי אוכלין משחיטתן ואם לאו אין אוכלין: ולא נתעלף. לשון עיוף ואיכא דאמרי ולא נתבייש לשון ויתעלף: בחולין גופ׳ לא איצטריכא ליה. כלומר לא איצטריכא ליה למיתני דשמא יכול לשחוט בחולין מ״מ חולין שנעשה על טהרת הקדש לאו בקודש דמו דלאו כולי עלמא אוכלין חוליהן בטהרה: רבא לא אמר כאביי כי קושיא. כלומר דקשיא ליה לאביי: אביי לא אמר כרבא. התם נוגע כלומר הא דאקשת לי יוצא ונכנס לכתחלה [לא] והא המניח נכרי בחנותו דמותר אפילו ישראל יוצא ונכנס (מותר) לכתחילה משום דהתם בחנות לא נגע הנכרי אבל הכא נגע דכותי עצמו שוחט ולפיכך יוצא ונכנס לכתחלה לא: רב אשי לא אמר כתרוייהו קסבר כותים גירי אריות הם לא סבירא ליה לרב אשי שכותי יכול לשחוט לפיכך לא סבירא ליה לרבאביי ולדרבא דמוקמי הכל שוחטין בכותי: אביי לא אמר כרב אשי. לא סבירא ליה הא דרבא דמומר אוכל נבילות לתיאבון יכול לשחוט דכיון דאוכל נבילות הוא לא קפיד אשחיטה: אלא רבא מ״ט לא אמר כשמעתיה. כלומר רבא אדמוקי הכל שוחטין בכותי אמאי לא מוקי בישראל מומר כשמעתיה: לדבריו דאביי קאמר. כלומר לדידי מקמיגן הכל שוחטין בישראל מומר לאכול נבילות אלא לדידך דמוקמת ליה בכותי וישראל עומד על גביו מצית לאוקמא למתניתין הכל שוחטין בכותי ואפי׳ יוצא ונכנס:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com